

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 102 (6681) 5 мая 1940 г., нядзеля ЦАНА 10 НАП.

„Друк — адзіная зброя, пры дапамозе якой партыя штодзённа, штогадзінна гаворыць з рабочым класам на сваёй, патрэбнай яму мове. Другіх сродкаў працягнуць духоўныя ніці паміж партыяй і класам, другога такога гібкага апарата ў прыродзе няма.“ (СТАЛІН)

ДА ВЕДАМА ЎСІХ АРГАНІЗАЦЫЙ КП(б) БЕЛАРУСІ

Рашэннем Пленума ЦК КП(б)Б адкрыццё чарговага XVIII з'езда КП(б)Б назначана на 15 мая 1940 года.

Парадак дня XVIII з'езда:

1. Справаздачныя даклады: ЦК КП(б)Б

— дакладчык тав. П. ПАНАМАРЭНКА, Цэнтральнай рэвізійнай камісіі — дакладчык тав. СЕДЫХ.

2. Выбары Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б

і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі.

САКРАТАР ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ П. ПАНАМАРЭНКА

ДЗЕНЬ БОЛЬШЭВІЦКАГА ДРУКУ

Сёння, 5 мая, — дзень большэвіцкага друку. Гэта — традыцыйнае свята не толькі работнікаў друку, рабкораў, селькораў, ваенкораў, — гэта свята ўсіх працоўных нашай краіны. Агульнанародны характар свята глумачыцца тым, што наш большэвіцкі друк з'яўляецца друкам саміх працоўных. Друк у нашай краіне карыстаецца вялікай любоўю і павагай мас.

Устаноўлены ў часе выхаду першага нумара газеты «Правда» — 5 мая 1912 года — дзень друку стаў традыцыйным святам большэвіцкага друку, сімвалам яго непарушнай сувязі з масамі працоўных. Арганізатарамі газеты «Правда» былі Ленін і Сталін. Штогод праводзіцца свята — агія большэвіцкага друку.

Друк з'яўляецца вострай зброяй у руках большэвіцкай партыі.

Зброяй большэвіцкага слова партыя ўзяла масы ў баях грамадзянскай вайны супроць паліцэйска-беларускай і інтэрвентаў. Выдатную ролю адыграў друк пры пераходзе краіны на рэальны м'яры прынцыпу, у барацьбе за аднаўленне зруйнаванай вайной гаспадаркі, за сацыялістычную індустрыялізацыю краіны, за калектывізацыю, за сталінскія пяцігодкі. Большэвіцкі друк на ўсіх этапах гістарычнага шляху змагаўся з усімі сажанымі лейкамі вучыцца, змагаўся з усімі ворагамі большэвізма.

Створаны Леніным і Сталіным, наш друк з'яўляецца магутнай зброяй нашай партыі ў справе мабілізацыі і палітычнай надрыхтоўкі працоўных, у барацьбе за далейшы пераход ў сацыялістычным будаўніцтве, у барацьбе за камунізм.

Большэвіцкая партыя наспына маюць і адцягвае сваю вострую зброя — друк. Наш друк настаяна, сістэматычна і бязлікасна выкрывае і крытыкуе без утойкі ад мас недахопы і слабасці ў нашай рабоце, раз'ясняе шырокім масам прычыны гэтых недахопаў і ўказвае спосабы іх выпраўлення. «Самакрытыка ёсць неад'емная і неастаянная дзейная зброя ў арсенале большэвізма, неарыўна звязаная з самай прыродай большэвізма, з яго рэвалюцыйным духам».

Сувесна — гістарычнае, усенароднае значэнне большэвіцкага друку заключаецца ў яго слаўных баях лейка-сталінскіх традыцыяў. На часе слаўнага атрада большэвіцкага друку ідзе большэвіцкая «Правда». Работа газеты «Правда» з'яўляецца ўзорам для ўсяго нашага друку.

У дарэвалюцыйнай Расіі ў 1913 годзе выходзіла 859 газет, разам тыраж якіх склаў 2,729 тысяч экзэмпляраў. А зараз у Савецкім Саюзе выходзіць звыш 9 тысяч газет, разам тыраж якіх дасягае каля 40 мільянаў экзэмпляраў. Газеты ў СССР выдаюцца на 70 мовах народаў Савецкага Саюза. У заходніх абласцях Украіны і Беларусі, пасля вызвалення ад ігнору панскай Польшчы, пачалі выдавацца газеты на украінскай, беларускай, польскай і яўрэйскай мовах. Большасць іх дасягае да 100. У СССР выдаецца звыш паўтары тысячы журналаў, з агульным тыражом 253 мільёны экзэмпляраў. Апрача друкаваных газет, у нашай краіне выдаецца больш поўмільёна наспенных газет. Гэта — велізарная сіла. Дзе толькі не выдаюцца ў нас газеты — на фабрыках, у калгасах, шахтах, часцях Чырвонай Арміі, на караблях, у навуцальных установах. Газеты дапамагаюць партыі агітаваць людзей, выходзяць і вучыць. Калі чэлюскінцы апынуліся на крызе, яны выдавалі сваю газету пад назвай «Не здаёмся!». Калі 15 смельчак савецкіх мароў апынуліся на дрейфуючым ледакоце «Седов», яны таксама выдавалі сваю газету пад назвай «Мы пераможам!».

Велізарны рост друку назіраецца ў нашай Беларускай ССР. Апрача рэспубліканскіх газет, выдаюцца 9 абласных і

да 150 раённых газет. На буйнейшых фабрыках і заводах выдаюцца шматтыражкі. У калгасах, МТС, на прадпрыемствах і ў часцях Чырвонай Арміі пачынаецца да 10 тысяч наспенных газет.

Велізарную ролю адыграў наш друк у паходзе доблеснай Чырвонай Арміі за вызваленне Заходняй Беларусі ад іга польскіх памешчыкаў і капіталістаў. Вялікую работу правёў друк на стварэнне савецкай улады ў заходніх абласцях, ён дапамагае партыі і працоўным заходніх абласцей будаваць жыццё на сацыялістычных пачатках, выкрывае парожыя махінацыі ворагаў вызваленнага народа.

Асноўным прыпынкам нашага большэвіцкага друку з'яўляецца партыйнасць. Упершыню прыпынцы партыйнасці друку былі абвешчаны Марксам і Энгельсам. Будучы рэдактарам «Новай Рэйнскай Газеты» Маркс праводзіў паслядоўна і рашуча палітыку пралетарскага дэмакратызма. Сіла «Новай Рэйнскай Газеты» заключалася ў тым, што яна была строга партыйнай, правядзешай на сваіх старонках ідэі, змешчаныя ў Камуністычным Маніфэсце і стаўшыя сцягам вызвалення пралетарыята.

Геніяльная мысль Маркса аб партыйнасці пралетарскага друку з'яўляецца састанова часткай яго вучыцца аб пралетарскай рэвалюцыі і аб партыі рабочага класа. Большэвіцкі друк моцна тым, што яго ўласцівы прыпынцы большэвізма. Узброены марксіска-ленінскай тэорыяй, наш друк у кожны момант пераходзіць у працавіцкі на-новаму, новымі формамі і метадамі, аднаўляючы ўмовы канкрэтнай абстаноўкі.

У святле гістарычных рашэнняў, прынятых XVIII з'ездам нашай партыі, у святле пастановы ЦК ВКП(б) «Аб пастановіцы партыйнай прапаганды, у сувязі з выхадом «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», друк наш павінен ўзмацніць палітычнае выхаванне мас. Задача большэвіцкага друку заключаецца ў тым, каб даводзіць лозунгі партыі да свядомасці ўсіх працоўных, дапамагаць усведамляць значэнне гэтых лозунгаў, арганізоўваць масы для хутэйшага ажыццяўлення іх, пераконваць, выходзяць масы не толькі на становай узроўні, але таксама і на крытыцы наўных недахопаў. «Газета не толькі калектывізм прапагандыст, калектывізм агітатар, але і таксама калектывізм арганізатар». (Ленін, т. IV, стар. 112).

Важнейшай умовай павышэння ідэяна-палітычнага ўзроўня нашых газет з'яўляецца ўсебаковае асветленне імі пятаўнага сучаснага жыцця і слаўнага гістарычнага мінулага нашай радзімы. У нашых газетах створаны аддзелы прапаганды. Значэнне гэтых аддзелаў вялікае. Газеты абавязаны з дня ў дзень раз'ясняць членам партыі і беспартыйным задачы партыі, весті прапаганду яе баявых лозунгаў, шырока паказваць становай палітыцы, выкрываць ворагаў сацыялізма. Усе нашы газеты, пачынаючы ад рэспубліканскіх і кантаючы наспеннымі газетами, павінны дапамагаць партыі выходзяць у масах неад'емную якасць савецкага чалавека — патрыятызм, гераізм, пралетарскі інтэрнацыяналізм.

Побач з велізарнымі дасягненнямі нашы газеты — рэспубліканскія, абласныя і раённыя — маюць яшчэ многа істотных недахопаў. Самыя асноўныя з іх: газеты яшчэ не сталі цэнтрам друкаванай прапаганды, хаця ў гэтай справе ёсць значныя зрухі; газеты недастаткова прыцягваюць шырокі актыву з ліку партыйных і савецкіх работнікаў, людзей навукі, тэхнікі і мастацтва, недастаткова прыцягваюць шырокі калгасны актыву.

У многіх газетах нашай рэспублікі друкаваныя пакуль пазначная колькасць пісем

працоўных. Рад газет закінулі работу з рабселькорамі і пісамым друкам.

Усе гэтыя і іншыя недахопы трэба поадкладна знішчыць. Партыйныя арганізацыі, абкома і райкомы КП(б)Б павінны ўдзяляць друку яшчэ больш увагі. У нас ёсць выпадкі, калі асобныя райкомы не працягваюць клопатаў аб сваёй раённай газеце, не карыстаюцца газету, як вострую зброя ў руках партыі. Гэты недахоп трэба таксама ліквідаваць.

Работнікам друку неабходна шырай разгарнуць спаробніцтва паміж сабой, змагацца за савецкае выхаванне газет, за неадлучэнне памылак у друку, за шырокае прыцягненне аўтарскага актыва для работ у газеце, за павышэнне якасці і аб'ёмнасці газетных работнікаў. Кожны журналіст абавязан павышаць свае веды, абавязан валодаць пачуццём новага, пачуццём большэвіцкага прадачання, ініцыятывай, стараннасцю і аператыўнасцю ў рабоце.

Перад друкам нашай рэспублікі стаць вялікія задачы. Пачалася веснавая служба. Газеты павінны больш шырока папулярызаваць пачаткі перадавых калгасаў, узначальваючы барацьбу за 100 цудоў зрна з гектара. Друк павінен яшчэ шырай папулярызаваць ініцыятыву і вопыт лубаньскіх калгаснікаў па асцупі і гэваіні-ліболат, па распаўсюенню кармовай базы нашых калгасаў.

Зараз, напярэдні XVIII з'езда КП(б) Беларусі, прадстаць вялікая работа па падрыхтоўцы да яго. У пачатку чэрвеня г.г. у Маскве адбудзецца дэкада беларускага мастацтва — адна з важнейшых падзей у жыцці беларускага народа. Да гэтай дэкады ўвесь наш друк павінен на-бываюмо рыхтавацца.

Таварыш Сталін патрабуе так арганізаваць нашу работу, каб савецкі народ, ва ўмовах капіталістычнага адрыва, быў заўсёды ў стане мабілізацыйнай гатоўнасці. Задача нашага друку — штодзённа асветляць лешы вопыт абароннай работы, выходзяць у савецкім народзе любоў да сваёй радзімы і пільнасць да ворагаў.

Вялікія і шматгранныя задачы друку на даным этапе. У пачатку ўвагі нашых газет павіна быць барацьба за ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна. Увесь друк павінен з дня ў дзень раз'ясняць і арганізоўваць шырокія масы калгаснікаў і працоўных на вызваленне нашай радзімы ад панскага і буржуазна-капіталістычнага гнёту. У гэтай справе павінен быць актыўны ўдзел кожнага чалавека — патрыятызм, гераізм, пралетарскі інтэрнацыяналізм.

Святкаванне 1 мая ў Маскве. НА ЗДЫМКУ: Таварышы І. В. Сталін, М. І. Калінін, А. І. Мікіян, А. А. Андрэеў і І. М. Кагановіч накіроўваюцца з Крэму на Красную плошчу. Фото Ф. Кіслова. (Фотакіліна ТАСС).

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БССР

Аб прысваенні звання Заслужанага артыста БССР тт. АРСЕНКО А. Д., ЛАПІНУ В. Ф. і ЗАСЕЦКАМУ П. І.

За выдатныя поспехі ў справе развіцця опернага мастацтва БССР прысвоіць званне Заслужанага артыста БССР: Арсеню Арсену Дамініавічу — салісту Беларускага Дзяржаўнага опернага тэатра; Ляпіну Васілю Філіпавічу — салісту Беларускага Дзяржаўнага опернага тэатра; Засецкаму Пятру Іванавічу — салісту Беларускага Дзяржаўнага опернага тэатра.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Н. НАТАЛЕВІЧ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Л. ПАПКОУ.

28 красавіка 1940 г. г. Мінск.

ГАЗЕТЫ-УДЗЕЛЬНІКІ У СЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ

Галоўны выстаўны камітэт зацвердзіў удзельнікамі Усесаюзнай селькагаспадарчай выстаўкі 1940 г. рэспубліканскія газеты «Звязда» і «Октябрь» (дзяржаўная газета), а таксама абласную газету «Гомельская праўда» і раённыя газеты «Шлях сацыялізма» (Жлобін), «Зара камуны» (Рэчыца), «Сталінскі сіяг» (Помельскі раён) і наспенную газету калгаса «Эмса», Гомельскага раёна.

Рост чытачоў большэвіцкага друку

У Савецкай Беларусі дзяжа знайсці чалавека, які не чытаў-бы газет, журналаў. Гэта яра відав на прыкладзе сталіцы БССР. На працягу 1914 года мініскай пошта ў сярэднім штодзённа даставляла падпісчыкам не больш 3 тысяч экзэмпляраў розных газет і журналаў. Чытачамі іх былі паны, купцы, гарадзкія і чыноўнікі.

За год савецкай улады гэтая ліуба ўзраста больш чым у 28 раз. Цяпер пошта штодзённа даставляе працоўным сталіцы БССР 84,25 тысяч экзэмпляраў розных газет і журналаў.

У першым квартале бягучага года па БССР распаўсюджвалася штодзённа каля 1 мільёна экзэмпляраў толькі рэспубліканскіх, абласных і раённых газет і журналаў, у тым ліку больш 200 тысяч экзэмпляраў у заходніх абласцях рэспублікі. Працоўныя заходніх абласцей БССР вынісваюць 37,5 тыс. экзэмпляраў «Правды», 21 тыс. экзэмпляраў «Ізвестый», 11 тыс. экзэмпляраў «Гомельскай праўды» і т. д. Шырокае распаўсюджванне маюць журналы «Большевик».

«Партыйнае строітельство», «Спутник агітатора» і др.

Пры панаванні польскіх паноў на тэрыторыі цяперашняй Вілейскай абласці не выходзіла ні адной газеты. Цяпер тут выходзіць адна абласная і 6 раённых газет разам тыражом у 37 тысяч экзэмпляраў. Год назад па Вілейскаму павету вынісвалася 903 экзэмпляры розных газет, прычым 160 экзэмпляраў атрымлівалі ўстаноў і духавенства.

Цяпер на тэрыторыі былога павета вынісваецца каля 16,5 тысяч экзэмпляраў розных газет і журналаў, прычым чытачамі іх з'яўляюцца працоўныя горада і сяла. У сяло Полачаны, Маладзечанскага павета звычайна прыносілі для продажу 5—6 экзэмпляраў польскіх газет, настаяных падпісчыкаў не было. Цяпер сялане гэтага сяла вынісваюць больш 230 экзэмпляраў газет і журналаў.

Штодзённа працоўныя заходніх абласцей рэспублікі атрымліваюць больш адгата мільёна экзэмпляраў розных газет і журналаў.

Урачыстае адкрыццё Дошкі Пачота калгасаў Беларускай ССР

2 мая ў Мінску на скверы, які знаходзіцца на перакрыжаванні вуліц імені 11 ліпеня, Ленінградскай, Савельюўскай і Міхайлаўскай, за ўрачыстым абстановай адкрыта Дошка Пачота калгасаў Беларускай ССР.

На адкрыцці прысутнічалі каля 5 тысяч працоўных Мінска, дэлегацыі калгасаў, а таксама дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР ад заходніх абласцей, прымарыяныя ўдзел у першамайскіх урачыстасцях у сталіцы БССР.

Дошка Пачота — манументальная жалезабетонная канструкцыя, увенчаная бар'ерам Леніна і Сталіна і дзяржаўным гербам БССР вышыней каля 8 метраў. На шыці ўстаноўлена савецкая зорка. Дошка аблітова белым натуральным марамрам. Показальная частка аблітавана смальняўскімі гранітам. Аб'ёмна зрэблена канторай архітэктурна-аддзелачных работ «Метрострой». На Дошцы адвезена 48 месц для замясцення лешых калгасаў рэспублікі.

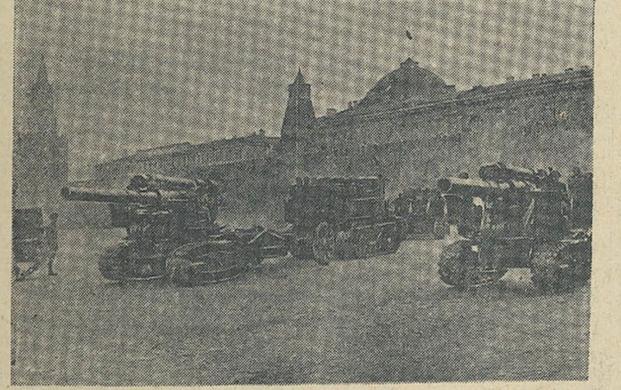
Старшыня Соўпаркома БССР тав. Б. В. Міскаў звярнуўся да прысутных з прамавай.

Выступавшыя з гэтым прадстаўнікі калгасаў запэўнілі партыю і ўрад, што большэвіцкай барацьбой за высокі сталецкі ўрадак яны апрацягваюць высокую чысць, аказваюць ім дапамогу на рэспубліканскую Дошку Пачота.

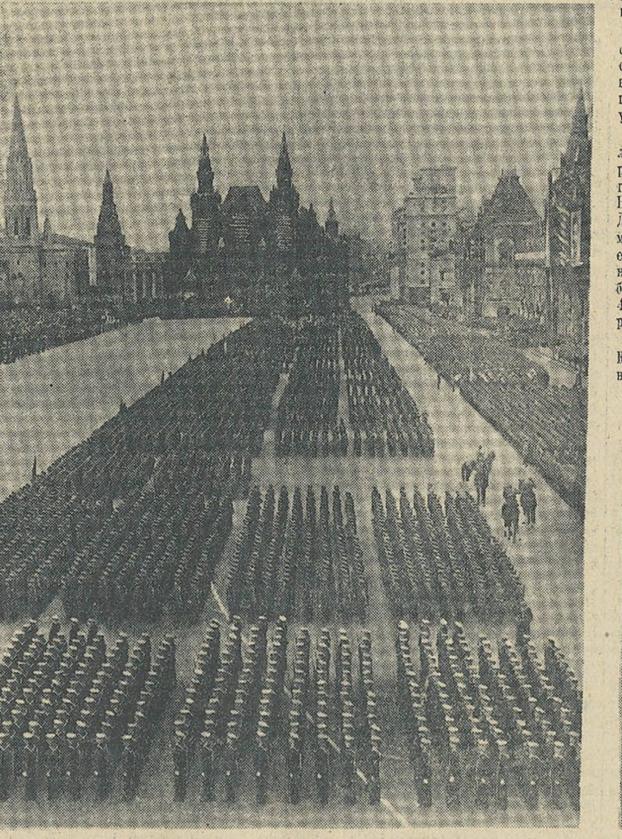
Тут-жа былі занесены на Дошку пачоту 6 перадавых калгасаў рэспублікі — імені Тольмана, Брагінскага раёна, імені Валадарскага, Магілёўскага раёна, «Чырвоны агародж», Мінскага раёна, «1 мая», Слуцкага раёна, «Чырвоны Берас», Аршанскага раёна, і імені БАВА, Любанскага раёна. Усе гэтыя селькагаспадарчыя арчелі былі ўдзельнікамі Усесаюзнай селькагаспадарчай выстаўкі 1939 года, ушатагараджаны ўпласкомі першай ступені і зацверджаны ўдзельнікамі выстаўкі 1940 года.

Надпіем на Дошцы зроблены пазалочанымі літарамі. Пляцоўка вакол яе абсаджана зеленым. Дарожкі да Дошкі асфальтаваны.

На ўрачыстым адкрыцці Дошкі Пачота прысутнічалі сакратары ЦК КП(б)Б тт. Панамарэнка, Кулачын, Грэбана, Народом Земляводства БССР т. Крушэня і др.

Святкаванне 1 мая ў Маскве. Цард часцей Чырвонай Арміі і Васіла-Марскага Флота на Краснай плошчы. НА ЗДЫМКАХ: Красная плошча ў момант праходжання артылерыйскай частцы Абароны СССР Маршал Савецкага Саюза К. Е. Варашылаў прымае парад войск. Побач Каханджучы Маскоўскай Ваеннай акругай Маршал Савецкага Саюза С. М. Будзёнын.

Святкаванне 1 мая ў Маскве. Цард часцей Чырвонай Арміі і Васіла-Марскага Флота на Краснай плошчы. НА ЗДЫМКАХ: Красная плошча ў момант праходжання артылерыйскай частцы Абароны СССР Маршал Савецкага Саюза К. Е. Варашылаў прымае парад войск. Побач Каханджучы Маскоўскай Ваеннай акругай Маршал Савецкага Саюза С. М. Будзёнын.

Часть Маскоўскай Ваеннай акругі. — Перед пачаткам парада. — Народны Ка- Фото Л. Волкавіна, А. Мажуева, А. Грыбоўскага, (Фотакіліна ТАСС).

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК — МАГУТНЫ СРОДАК КМУНІСТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ МАС

ДРУК У БАЯВОЙ АБСТАНОЎЦЫ

Нязмерна роля нашага друку ў дзяржаўнай большэвіцкай лозунгаў да мас, у арганізацыі іх вакол канкрэтных гаспадарча-палітычных задач. Работнікі ваенных газет у час баі з фінскай белавардзейшчынай перасяра на маглі перакачаць на ў вялікай сіле большэвіцкіх лозунгаў, у велізарным значэнні друку ў баявой абстаноўцы.

Праілюстравана гэта некалькімі прыкладамі з вольнай работы дывізіянай шматтыражкі «Большэвік», якую мне прышлося рэдагаваць у перыяд ваенных дзеянняў у Фінляндыі.

Часці дывізіі выконвалі важнейшую аператыўную задачу ў раёне возера С. Батальён пад камандаваннем т. Кусева (яму прысвоена званне Героя Савецкага Саюза) пад моцным агнём ворага першым фарсіраваў возера. Перад намі, работнікамі рэдакцыі, была пастаўлена пачатковая задача — зрабіць здымак мас баявой лозунгаў гераічнага батальёна. Перад намі былі пастаўлены арганізаваць збор матэрыяла, абагуляваць багату практыку куксаўцаў.

Важна было, каб усе часці дывізіі пераключыліся на работу, якая была баявой лозунгаў пераходу ўдара пераправацца праз возера, пры зусім нявызначаных стратах, азімаць баішчы і тактычным дзеяннем і батальёна, які ўмеў адбіць 12 контратак праціўніка, і т. д.

Многа радасці прынеслі нам паведамленні з часцей аб тым, што карэспандэнцыі ў шматтыражцы аб вольнай баі 2-га гераічнага батальёна чыталіся з вялікім захапленнем. Байцы па 2—3 разы перачыталі рэдакцыю аб пераправе праз возера. Увесь «сакрэт» поспеху куксаўцаў выражаецца ў тым, што батальён ішоў імкліва ўперад, разарожанымі групамі, прычым самы марш быў праведзены ціха, без шуму. Да дзёра зачыталі рэдакцыю, дзе расказвалася, як велізарная варонка на беразе была скарыстана пад так званую абаронную ачытку, адкуль нашы меткі кулямі і бомбамі — камсамольцы т. Ільчэнка, Калеснін, Дубага, Іванюць паражалі агнём п'яных белавардзейцаў.

Праз некаторы час па вольту куксаўцаў і гераічнага капітана Глазырына былі створаны ударныя групы байцоў, камандзіраў і палітрубоўцаў, якія збігаліся грамадзі штуркаўцаў бандытаў. Уперадзе ўсіх у гэтых ударных атрадах ішлі ваенныя газеты «Большэвік», старшыні палітрубоўцаў Андрэў, намеснік палітрубоўца — сакратар камсамольскай арганізацыі — тав. Лапцін, малодшы лейтэнант Мантэня, адважны камандзір-танкіст (ён-жа наш паст-справізітар) тав. Шпэўчка.

Ва ўмовах фінскага тэатра ваенных дзеянняў з яго безарожжам, велізарным снежным пакрыццём вялікую ролю адыгралі ліды. Па ініцыятыве групы камсамольцаў-рэдакцыяў Н-скай часці газета ўзяла кампанію — паставіць п'яны паказанні на ліды, асобныя стральбы на ліды з вытоўкі і ручнога кулямёта. Паднялася магучая хваля баявой саборнасці, і ўжо праз 3—4 дні палітрубоўцаў, старшыні лейтэнант Цімафееў і іншыя камандзіры рэдакцыяў у гэтым, што яны абучалі ліды на справе ад 50 да 100 байцоў кожны.

Добры ўдарны верш, меткае слова ў друку ва многіх саذهйнічалі баявому ўдзельніку чырвонаармейцаў. Вось верш, прысланы ў рэдакцыю шматтыражкі старшым лейтэнантам-танкістам тав. Шпэўчка:

«Пора наступила, готовы моторы.
Танкисты покажут силу свою.
Выступим из нор бегофинию свою,
Врага уничтожим в этом бою».

Гэтыя кароткія баявыя вершы будзілі, кікалі байцоў да новых перамоў у славу радзімы, у славу любімай партыі Леніна — Сталіна. Вершы і карэспандэнцыі з пазіцыі, абагуляваныя вопыт баі, алімпійска-вельзізарную агітацыйную і арганізуючую ролю. Яны халмагалі камандаванню выкарыстаць баявую задачу па роўтару полны агонь агонь-французскага імперыялізма — манереймаўцаў жыць.

І. М. РУБІНШТЭЙН,
орданосец.

МАЕ ПАЖАДАННІ

У дзень друку вітаю наш баявы большэвіцкі орган — газету «Звязда». Разам з прывітаннем мне хочацца выказаць пажаданне аб расшырэнні і паліграфічнай абсталяванні на старонках «Звязды» прапаганда навуцы, бо ў апошні час мы назіраем у шырокіх слабах рабочых, калгаснікаў і савецкай інтэлігенцыі неабавалую прагнасць да ведаў, выключную цікавасць да навуцы. Максимальна пайці ім на сустрэчу — прамы абавязак нашага друку.

Якія-ж пытанні навуцы пажадана было-б асветляць? Па-першае, змяшчаць больш сістэматычна лекцыі іклады, якія чытаюцца ў Мінску і іншых гарадах рэспублікі па гісторыі партыі, дыялектычнаму матэрыялізму, гісторыі філасофіі. Спіды-ж адносіцца і кансультацыя па аспавенных тэарэтычных пытаннях. Не прыходзіцца гаварыць аб тым, якая вялікая дапамога можа быць такім чынам аказана звесткам тысяч працоўных нашай рэспублікі, якія займаюцца марксісма-ленінаўскай самаадукацыяй.

Па-другое, гэта асветленне пытанняў, звязаных з ролю навуцы ў развіцці прадуцтва і ў сацыялістычнай Беларусі. Неаходна паказаць на пераанаўчы і яркі фактаў, што робіць перадавая савецкая навука ў гэтым напрамку, як яна саذهйнічае вырашэнню асноўнай эканамічнай задачы — пераабысць і ў эканамічных адносінах галоўныя капіталістычныя краіны. Неаходна паказаць, што робіць навука-даследаўні ўстанова БССР для выдання народнага-даследаўчых заданняў трэцяй сталінскай пяцігодкі, як уніраўца іх дасягненні ў вытворчасць.

АБ СТАХАНАЎСКІХ МЕТАДАХ ПРАЦЫ

Будучы яшчэ ў калгасе, я часта заходзіў пасля работы ў праўленне, каб пачытаць газету. Памятаю, туды збіраліся нават старыя «паслухаць, што напісана ў газеце». Радка хто з іх мог чытаць. Так стыхійна ўзнікла калектыўная чытка, якая часта вылівалася ў гутарку.

Я з малых год любіў чытаць і чытаў усё, што трапіла ў рукі: кніжкі, брашуры. Газеты і я пачаў чытаць пазней. Сістэматычна пачаў чытаць газеты ў 1933 годзе, у радах Чырвонай Арміі. Густ да газетнага матэрыяла мне прывыў наш камісар эскадрона. Штодня ён збіраў байцоў у ланкетку, чытаў і раз'ясняў асноўныя артыкулы з «Красноармейской правды» і іншых газет. З таго часу я рэгулярна чытаю і вышываю газеты.

Пасля службы ў Чырвонай Арміі я паступіў на мінскі станбаўдучы завод імені Варашылава, дзе і зараз працую

Па-трэцяе, я лічыў-бы вельмі карысным унесці на старонках «Звязды» спецыяльны аддзел, прысвечаны гісторыі перадавой навуцы. Прыкладна, адзін-два разы ў месяц газета магла-б змяшчаць цікавыя нарысы аб кар'еях навуцы, аб тых людзях, якія «ўмеюць ламаць старое і ствараць новае, не глядзячы ні на якія перашкоды, наперакору ўсму» (Сталін).

Гісторыя перадавой навуцы — гэта не толькі гісторыя творчых узлётаў чалавечаскай мыслі, яе шукальніцтва, сумненняў, поспехаў, гэта не толькі летані перамоў дапытлівага чалавечага розуму нах тайнамі прыроды, але гэта і аповесць аб зацікаванні інжынераў, аб турэмных падземных, аб галечы і адзіноцтве, аб праслававаннях, якія былі ласам амаць усякага вялікага наватара, усякага рэвалюцыянера навуцы ў класавым эканамічным грамадстве. Паказ гэтага на старонках газеты будзе мець вялікае палітычна-выхаваўчае значэнне. Гэта дапаможа чытачу лепш азімаць сутэсна-гісторычнае значэнне таго факта, што ў сацыялістычнай дзяржаве перад вучоным-наватарам упершыню ствараюцца ўсе магчымасці свабоднага навуковага даследавання і творчасці.

За гэты савецкай ўзды ў БССР вырастаюць кадры маладых вучоных, вышываюцца з гушчы працоўнага народа. Трэба было-б больш і часцей расказваць на старонках газеты аб дзейнасці і дасягненнях маладых беларускіх вучоных.

С. Я. ВАЛЬСОН,
акадэмік-орданосец.

Рэдакцыя пасценгазеты «Чырвоны пунілавік» за выпуском чарговага нумара газеты. Злева направа: А. І. Бельскі, І. З. Браўцкі, А. І. Садакоў (заходняя частка СССР). (Фотахроніка БЕЛТА).

ШЫРЭЙ АСВЯТЛЯЦЬ РАБОТУ ПРАМІСЛОВАСЦІ

XVIII з'езд ВКП(б) паставіў перад намі крайняй асноўную задачу — дагнаць і пераабысць і ў эканамічных адносінах перадавы капіталістычныя краіны. За вырашэнне гэтай важнейшай задачы павінен энергічна змагацца наш большэвіцкі друк.

У сувязі з гэтым «Звязда» абавязана ўдзяляць асаблівую ўвагу эканамічным тэмам. На старонках газеты павіны быць шырока адлюстраваны вузлыя пытанні работы прамісловасці. Самае важнае з іх — гэта пытанне росту прадукцыйнасці працы.

Прадукцыйнасць працы вызначаецца по толькі колькасцю прадукцыі, выпрацаванай у сярэднім адным рабочым. Фактараў, якія робяць уплыў на ўзровень прадукцыйнасці працы, многа. Тут маюць значэнне і ступень выкарыстання норм, і размер розных страт, і выданне ручной працы механізмамі, і рацыяналізацыя вытворчасці, і якасць прадукцыі.

Вялікую ўвагу трэба аддаць развіццю новай форм стыханаўскага руху — многастаночніцтва і сумашчэнню прафесій. Газета павіна шырока папулярызавать вопыт савецкіх барацьбыцаў за высокую прадукцыйнасць працы.

Перад канструктарамі станбаўдучых заводаў стаюць вялікія задачы — даць у трэціх пяцігодкі найбольш ураснаваны на канструкцыі стэхнікі і машыны і асобны іх часткі выпуск у рэкордных тэрмінах. Гэта пытанне таксама павіна быць асветлена ў «Звяздзе».

У БССР не выходзіць спецыяльная тэхнічная газета. Вельмі пажадана было-б, каб «Звязда» ўзяла на сябе ініцыятыву выпуску перыядычнага тэхнічнага лістка.

Б. ШМУКЛЕРМАН,
галоўны інжынер мінскага станбаўдучага завода імені Кірава.

УЗЯЦЬ ШЭФСТВА НАД МАЛАДЫМІ ПІСЬМЕНІКАМІ

Калі я думаю пра ролю большэвіцкага друку, я заўсёды ўспамінаю часы сваёй работы ў якасці звычайнага сельскагаспадарчага пастаўніка — у вёсцы Пархова, Лагойскай воласці і ў вёсцы Халіхова, Халоненіцкай воласці. Гэта былі першыя годны рэвалюцыяны, а вёскі былі глухія. Равдужаньня рэвалюцыяны, якія хачелі разглядзець будучыню, вызначыць свой удзел у ёй. І сяжане ішлі да мяне, я настаўнік. Мае палітычныя веды ў першыя дні рэвалюцыі абмяжоўваліся дзесяткамі ежачкаў 1905-1908 гг., прысвечаным прашам над рэвалюцыянерамі. Кніжкі былі выданымі палітычнымі рэвалюцыянамі арганізацыямі і захаваліся ў аднаго ўдзельніка рэвалюцыі. Я сам прагна накінуў на газеты, адзначыў лепшыя артыкулы і чытаў сяжанам. Наволат працяганага адбіваўся дыскусіі. З тых часоў большэвіцкі перыядычны друк стаў амаць адзіным майм настаўнікам, бо ў глухую вёску і добраахотнік, і добры агітатар пападаўі рэдка. Газета аблегчыла мне актыўны ўдзел у грамадскім жыцці. Яна арганізоўвала маю работу, была надзейнай ашорай.

У вёсцы Халіхова была ў 1919 г. арганізавана першая ў павеце высковая дэкара РП(б). Па праўдзе кажуць, фактычным кіраўніком якой былі газеты «Правда» і «Звязда». Газеты давалі нам планы работы, па іх мы правяраў праўдывасць таго, што робім. Яны выхавалі добрую групу камуністаў, сярод якіх былі тры батракі, яшчэ беднякоў і два настаўнікі. З тых часоў я захаваў да «Правды» і «Звязды» вялікую ўдзячнасць і нейкую сымноўную пашану.

Мае пажаданні «Звяздзе»: халелася-б часцей бацьчы на не старонках артыкулаў на літаратурныя тэмы. Вульгарныя сацыялізатары адучылі мношч людзей ад лярбы да літаратуры. Імя моладзі не заўсёды ведае тую ролю, якую адыгрывае літаратура ў стварэнні светлагляду і маральных устояў чалавека.

Прапаганда значэння літаратуры праз высокакваліфікаванае асветленне на старонках «Звязды» лепшых твораў класічнай мінулага і сучаснай літаратуры, на маю думку, было-б называць карыснай справай. Нашы літаратурныя газеты абмежаваны тэрмінамі і з гэтай задачай яна не спраўляюцца. Не спраўляюцца яны і з другой задачай: арганізацыяй вядуцца рабочага чытача і гледча на творы нашых пісьменнікаў. Таму атрымавацца часам такія недачэпы, што кніга ішчэ не чытача, замоўчваюцца нашы крытыкаў. Ці, наадварот, недачэпы твораў мастацтва, не заўважаныя крытыкаў, а заўважаныя чытачом і гледчом, сакайна бытуюць у дастанюках і ў перавыданнях кніг, у той час калі яны маглі-б быць выпраўленымі для агульнай нашай карысці.

Мне халелася-б таксама, каб газета «Звязда» ўзяла пад сваё асабістае шэфства вышыванне і выхаванне маладых пісьменнікаў праз рэгулярнае асветленне работы з імі нашых абласных і раённых газет. Гэта будзе вялікай дапамога.

М. КЛІМОВІЧ,

КАЛГАСНАЯ НАСЦЕНГАЗЕТА

Насценгазета «За большэвіцкі калгас» карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод членаў сельгасарцелі Чырвоны пунілавік, Галычэўскага раёна. Яна — неадлучная, састаўная частка вытворчага жыцця, быту калгаса.

Такая добрая памочніца ў рабоце калгаса, — гаворыць званавы Рыгор Шыбека, — як наша газета, яшчэ ні не лёгка. Напішам у газету — абавязкова выйкі будуч. Вось, напрыклад, быў такі выпадак. Нашы плянішчы Федасія Ляховіч і Ангеліна Шышкова пачалі дрэнна дагмацьця плян. Газета за тую справу ўзялася, і, што вы думаеце, праз некаторы час у плятае бакі пашаўнеці.

Рэдакцыя, якую ўзначальвае калгаснік-стэханавец Архіп Машкаркоў, добра разуме, што насценгазета павіна арганізоўваць калгаснікаў на выкананне гаспадарча-палітычных задач, даводзіць пачатковую справу да канца. Вось чаму нярэдка праўленне, а то і агульны сход калгаснікаў абмяркоўваюць замяткі насценгазеты і дзейна рэагуюць на іх.

У мінулым годзе насценгазета «За большэвіцкі калгас» была экспанентам Усесаюзнай сельгасгаспадарчай выстаўкі. За раз яна таксама з'яўляецца кандыдатам у аякненты.

Перад намі архіў насценгазеты за 1939 і пачатак 1940 года.

Мідацца ў вочы разнастайнасць тэматыкі і разам з тым з'яўляецца матэрыялаў, змяшчаючых у газеце. Газета рашуча ўскрывае недачэпы ў рабоце калгаса, паказвае пераважных людзей вытвор-

часці, умеа папулярызуюе лепшы вопыт. Брыгадзір калгаса Фёдар Ваўчок піша:

«На 25 красавіка ў майб брыгадзе ўзарапа 28 гектараў і перааравана 25. Асабліва высокія нормы выпрацоўкі на вяршыне даюць калгаснікі Шыбека Нікіфар, Кулік Максім, Машкаркоў Пётр».

Асаблівую ўвагу звяртае на сябе аддзел «Балгасныя навіны», умеаля пачаца матэрыяла, яго жывое ізаажанне даступнай мовай, свежасць фактаў.

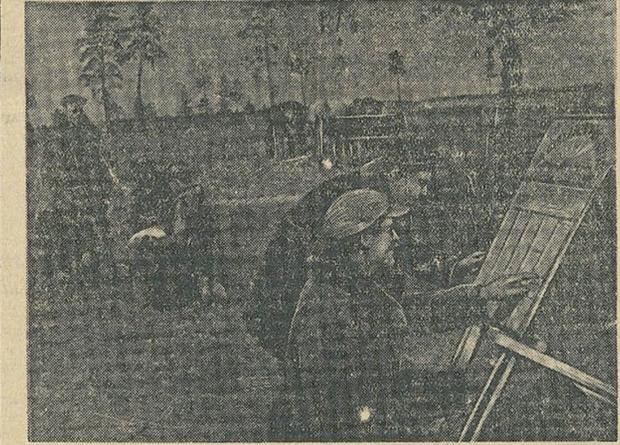
Калі да ўсёго гэтага дадаць, што газета «За большэвіцкі калгас» надручна ілюстравана, то стане зусім зразумелым, чаму калгаснікі сельгасарцелі Чырвоны пунілавік так любяць і паважаюць сваю газету.

У мінулым годзе калгас «Чырвоны пунілавік» за выдатныя эапанаты ілбу на Усесаюзнай сельгасгаспадарчай выстаўцы атрымаў дэпюм другой ступені, 5 тысяч рублёў прашы і матэрыялаў. У будучым годзе калгас зашвержан Галоўвыстаўкам экспанентам для шырокага паказу ў навіліне «Кааполі» на Усесаюзнай сельгасгаспадарчай выстаўцы.

У поспехах калгаса і калгаснікаў немагуча ролю адыграла насценгазета «За большэвіцкі калгас».

Калгаснікі ўважліва прыслухоўваюцца да кожнага слова, напісанага ў газеце. Калі яна падняла пытанне аб арганізацыі абаронага гуртка, калгаснікі жыва адгукнуліся на гэта мерапрыемства. Зараз у калгасе «Чырвоны пунілавік» больш 30 чалавек адылі нормы на абаронныя заданні.

З. КІПЕР,

Насценгазета «За стэханаўскі калгас» орданосага калгаса «Чырвоны Вераг» (Аршанскі раён, Віцебская абласць) карыстаецца вялікім поспехам сярод калгаснікаў. Газета аператыўна адлюстравала ход палых работ. На ЗДМКУ: калгаснікі ў час абавоната перапынку чытаюць газету. (Фота Б. Хеліна (Фотахроніка БЕЛТА)).

Арганізатар мас

Паркамлетром Саюза ССР падвёў вынікі сацыялістычнага саборнасця імені Трэціх Сталінскай Пяцігодкі за 1939 год. Сярод трынаццаці адзначаных Саюзам віцебскага чучона-трынаццаці фабрыка імені Клары Цэткін заваявала другое месца. Ёй прысуджана прэмія ў суме 12.000 рублёў.

Заслужаная ўзнагарода патрыяе калектыву фабрыкі на заваяванне новых вытворчых перамоў у славу любімай радзімы. З кожным імем усё больш шырыцца выдатны стэханаўскі рух і яго покая форма — многастаночнае абслугоўванне. На фабрыцы налічваецца 745 стэханаўцаў, з іх 108 многастаночнікаў.

У барацьбе за выкананне вытворчых плянаў і развіццё руху многастаночнікаў немагуча ролю адыгрывае шматтыражка «Трынаццаці» — орган партбюро, фабрыка і камітэта камсамольскага фабрыкі. Старонкі шматтыражкі запоўнены шматлікімі цікавымі матэрыяламі, якія асветляюць барацьбу за высокую прадукцыйнасць працы, папулярызуюць рух многастаночнікаў.

Праз газету знятыя людзі фабрыкі сістэматычна перадаюць вопыт сваёй стэханаўскай работы.

Гаворышы матэрыялы, вучычаце лепшы метад работы стэханаўцаў т. Афанасевыч.

Пад гэтай «шпаквай» ў № 11 ад 28 лютага газета змясціла карэспандэнцыйны многастаночніцкі матэрыяла па т. Афанасевыч, якая абслугоўвае 16 вяршыаў замест 12 па тыповай зоне і выконвае нормы на 130 процантаў. Тав. Афанасевыч простымі і зразумелымі словамі дэяліся вопытам работы на лівадзінні абрыва і змены шпукі.

У адным з наступных нумароў газеты (№ 16 ад 27 сакавіка) змяшчае артыкул другой знятай многастаночніцы трынаццаці паха, даўжата Віцебскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных т. Са-

рачынак, якая працуе на 8-мі трынаццаці машынах. Тав. Сарачычэва падрабязна апісвае, як яна прымае і здае змену, як дагледжае машыну. Сярым вопытам падрабязна на павышанай зоне падзяляцца на старонках газеты таксама многастаночніца гэтага паха тав. Захрэфская.

Другуючы матэрыялы стэханаўцаў, у якіх шырока паказваюцца іх прымы работы, газета аказвае вялікую паслугу тым работнікам, якія яшчэ не змаглі стаць у рады многастаночнікаў.

Газета ўдзяляе многа ўвагі многастаночніцкаму абслугоўванню, гэтаму магучаю сродука павышэння прадукцыйнасці працы. У пераважных артыкулах пад загалоўкам «Шырыць рады многастаночнікаў» газета піша:

«Ці можна лабегнуць простаю абсталяваннем? Так, можна. Адзін толькі чучона цэх мае армію стэханаўцаў ў 233 чалавекі, а многастаночніца — толькі пяць. 74 работніцы трынаццаці паха яшчэ не працуюць на тыповай зоне. З 193 стэханаўцаў гэтага паха многастаночніцаў усго толькі 60».

Шырокае развіццё руху многастаночніцкаў вельмі саذهйнічае кароткалетняму стэханаўскаму школі. Папулярызуючы гэту вырабаваную форму тэхнічнай асветы, газета прадасталяе месца на сваіх старонках работнікам, якія з радасцю расказваюць, чаму яны навучыліся ў стэханаўскаму школах. Матэрыялы тав. Прахоўцаў і сваім артыкула «Што мне дала вучоба ў кароткалетняму школе стэханаўцаў» піша:

«Раней і выконвала норму на 85—97 процантаў, а зараз, пасля праходжання вучобы ў школе, якую кіруе стэханаўца Афанасевыч, я дала сваю норму выпрацоўкі да 110—114 проц.»

Многастаночнікі фабрыкі з'явіліся ініцыятарамі перамайскага сацыялістычнага саборнасця. На старонках «Трынаццаці» мы чытаем кароткія, але кан-

крэтыя абавязальствы знятай многастаночніцы трынаццаці паха т. Галычэва, надаўна ўзнагароджанай значном «Отличнику сацыялістычнага сорававання лёткай прамышленнасці СССР»; яна абавязалася на абслугоўваннем 8-мі машынах выконваць норму на 130 проц і даваць 94 процанты прадукцыі першага сорта.

21 красавіка «Трынаццаці» выступіла з цікавай старонкай, у якой падзяляцца павяржаныя вынікі перамайскага сацыялістычнага саборнасця. Работніцы, маірыцы і сваім артыкулам расказваюць аб тым, як яны выконваюць узятыя ім на сябе абавязальствы. Стэханаўца матэрыяла паха т. Гомаанава з гордасцю піша, што яна выконвае сваю норму на 158 процантаў. На 145,6 проц. выконвае сваё вытворчае заданне кетэўшчыца тав. Мацілава. Сартыроўшчыца тав. Андрэева змает 103 дзесяткі наскоў па норме сартыруе за змену 135 дзесяткаў і т. д.

Матэрыяла на фабрыцы праведзена работа па пераглядзе норм. Гэтую пытанню газета прысвяціла спецыяльны перадавы артыкул, у якім азначае, што «новыя нормы — гэта новая культура вытворчасці, гэта велізарны стымул для выкарыстання ініцыяты на росту прадукцыйнасці працы ў чатыры год».

Шматтыражка ўмеа канцэнтрыраваць увагу грамадскасці фабрыкі на барацьбе з асноўнымі недачэпамі ў рабоце пахаў і ўчасткаў. Газета своечасова падняла пытанне аб неабходнасці рацыяналізацыі скарыстання кожнага метра пражы. «У мінулым годзе, — піша газета, — мы перавыдалі 20 тон пражы. Толькі за першыя два месяцы гэтага года мы перадалі перавыдаваць 8.000 кілаграмаў пражы. У цехах работа па эканамічна-аэракаштучнай сыравіны аслабла». Тут-жа газета ўказвае прасвічэнні работніцы — Вайшоўскай, Дзямідзенка, Прышчэвай і Суханвай, якія не эканамічна каштуючы сыравіну.

Пачаў з барацьбы за выкананне колькасных паказальнікаў пана, выкананне і перавыкананне норм выпрацоўкі і ра-

цыянальнае скарыстанне сыравіны «Трынаццаці» мабілізаваў работніц на выкананне асноўнай задачы — на барацьбу за высокую якасць прадукцыі. Стэханаўца тав. Круглова ў сваім артыкуле пад загалоўкам: «Рашучая барацьба скрытай шпаквай» можа быць бракаробам — што палычыць Бутро, Скрыпкоў, Шапава і іншых і намячае мерапрыемствы для зжыцця браку.

Атвучы ўдзел газета таксама прыняла ў грамадскім аглядзе рацыяналізацыйскай і вынаходніцкай прапаві, правяла ўказваючы, што «расшырэнне работчай тэхнічнай думкі дае магчымасць выявіць рэзервы абсталявання, дапамагае яшчэ вышэй падняць прадукцыйнасць працы».

Радатар газеты тав. Шумшар — былы майстар чучонага паха — і другі работнік ратацыі — адна з ініцыятараў руху многастаночнікаў у матэрыяла паха тав. Барашэвіч — назаўва вылучаны на гэту адзначную работу, але згодзі зрабіў шматтыражку баявой, арганізуючы газету.

У газеце ёсць яшчэ рад недачэпаў. Вельмі вузкі рабаробскі актыў, ён не перавышае 35 чалавек. Гэта рэзультат яшчэ слабага правядзення масавай работы сярод рабочых і інтэлігенцыі фабрыкі.

Вельмі слаба асветляецца партыйнае жыццё. Пасля правядзення выбараў кіруючых партыйных органаў газета яшчэ ні разу не асветляла работу пачаўчых партыйных груп і партбюро фабрыкі. Яна не паказвае, як камуністы фабрыкі прыступілі на павышэннем сваёй палітычнай самаадукацыі. Слаба таксама асветляецца кам

ПРАМОВА СТАРШЫНІ СНК БССР ТАВ. К. В. КІСЯЛЁВА НА АДКРЫЦЦІ РЭСПУБЛІКАНСКОЙ ДОШКІ ПАЧОТА КАЛГАСАЎ У ГОР. МІНСКУ 2 мая 1940 г.

Таварышы! 1939 год, другі год трэціх сталінскай паштоўкі, быў для Савецкага Саюза годам новых поспехаў і перамог, годам велізарнага росту магутнасці і міжнароднага аўтарытэта Саюза ССР. Наша доблесная Чырвоная Армія вываляла з-пад іго польскіх памешчыкаў і калігалістаў 13 мільянаў працоўных Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. У баях з белафімі Чырвоная Армія яшчэ раз прадэманстравала ўсю сілу свайго пераможнага сілу, беззаставяльнасць сацыялістычнага раізму, партыі Леніна — Сталіна. Магутным ударам Чырвоная Армія разграміла годамі будаваўшыся пладары на палях на Савецкі Саюз, на горах Леніна. Савецкі народ можа памятаць ўказанне таварыша Сталіна аб калігалістычным адрыві. Вось чаму ён горада адрыві рамані VI Сесіі Вярхоўнага Савета ССР аб асігнаванні 57 мільярд рублёў на патрэбы абароны нашай вялікай краіны.

Таварышы! У барацьбе за выкананне ўказання таварыша Сталіна на XVIII партыйным з'ездзе аб штогодняй вытворчасці 8 мільярд рублёў зямля калгасі і калгаснікі ордэнаснай Беларусі дабіліся значных поспехаў.

У 1939 годзе беларускі народ, разам з усім міжнародным народам Савецкага Саюза, прадэманстравалі свае дасягненні ў галіне сельскай гаспадаркі на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы. Тысячы нашых перадавых калгасцаў, калгасніц, званіц, жыгаладоўчых ферм, спецыялістаў і стаханавцаў сельскай гаспадаркі, дасягнуўшы вышэйшых паказальнікаў работ, уздзейнічалі ў вялікім аглядзе перамог калгаснага ладу.

Ужываючыся ў сацыялістычнае саборніцтва імені Трэціх Сталінскай Партыі, у саборніцтва за права ўдзелу на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1940 годзе, многія калгасі, саўгасы, МТС, перадавыя сельскай гаспадаркі нашай рэспублікі закончылі сельскагаспадарчы 1939 год з новымі перамогамі як у справе ўзвядзення ўраджайнасці сацыялістычных паштэў, так і ў справе ўзвядзення прадукцывасці жыгаладоўчых.

Ярым сведчаннем гэтага з'яўляецца той факт, што аб жаланні ўдзелнасці на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы 1940 года ад калгасцаў, саўгасцаў, МТС, перадавой сельскай гаспадаркі БССР было пазана 14.250 заяў. Калі ў 1939 годзе на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы ад БССР было прадстаўлена 4.755 удзельнікаў (у тым ліку 281 калгас, 30 саўгасцаў, 2 МТС і 4.056 перадавой сельскай гаспадаркі), то ў 1940 годзе ад Беларускай ССР прадстаўлена ўжо больш 13.000 кандыдатаў ў удзельнікі выстаўкі, або ў тры разы больш супроць мінулага года.

Сярод прадстаўленых кандыдатаў — 9 раёнаў у цэлым, 9 МТС, 1.553 калгасы, 41 саўгас, больш 10 тысяч перадавой сельскай гаспадаркі і шп.

У 1940 годзе на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы значна павялічыліся працент удзельнікаў — калгасцаў, званіц і асобных калгасніц — ільноваваў. Ільноводы Беларускай ССР, заклучыўшы сацыялістычны дагавор з ільновамі Калінінскай і Смаленскай абласцей, дзейна рыхтаваліся да саўбы ільну і шпяр пашпыха яе правозань на калгасных пашпых. Гэта значыць, што калгаснікі Беларусі могуць вырашчываць не толькі бульбу і яблыкі, але і выдатныя ўраджай ільну.

Сярод кандыдатаў на Усеаюнавую сельскагаспадарчую выстаўку 1940 года ёць калгасы, якія зацверджаны ўжо Галоўна-выстаўкам на некалькіх галінах сельскай гаспадаркі. Так, напрыклад, калгас «Ленінін шпях», Шклоўскага раёна, атрымаў у сярэднім за тры год ўраджай зернавых больш 12 цэнтнераў з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 13,8 цэнтнера з гектара; Ільносая за насеннавоцых пасеваў — 5,8 цнт. з гектара, ільновавалка — 5,18 цнт. з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 6,2 цнт. з гектара, бульбы — 160,5 цнт. з гектара, у тым ліку ў 1939 годзе 176 цнт. з гектара. Калгас імені А.Ш.В. Мінскага раёна, атрымаў у сярэднім за апошнія тры год ўраджай зернавых у 12,27 цнт. з гектара, бульбы — 173 цнт., агуркоў — 273 цнт., кармавых кармашпашаў — 352 цэнтнера. Малочна-тварыная ферма гэтага калгаса атрымаў у сярэднім на карову 1.623 літры малака. Такіх жа значных поспехаў дабіўся і пашп ільну і шпяр калгасі. Нашы калгаснікі, калгасніцы, работнікі МТС і саўгасцаў, спецыялісты сельскай гаспадаркі, нахвінны рамані XVIII з'езда партыі, дабываюцца ў 1940 годзе новых бліскучых перамог калгаснага ладу. Веснавая саўба гэтага года з'яўляецца рашучым этапам у барацьбе за сталінскі ўраджай.

Таварышы! Калічварта перамога калгаснага ладу ў нашай краіне, глянцывыя пошпехі калгасцаў перазрыўна звязаны з іменем вялікага правадары нашай партыі і народаў Савецкага Саюза — з іменем Вялікага Сталіна. За год сталінскіх пашпых калгасы нашай ордэнаснай рэспублікі асыгнавалі багатайшай тэхнікай. Толькі на ўсходніх абласцях БССР арганізавана 234 МТС, якія маюць вялікую колькасць магутных трактараў і іншых складаных сельскагаспадарчых машынаў. У Беларускай ССР вырашчаны пшпашы кадры механікаў, трактарыстаў, камбайнераў, шпэраў. З гэтага асяродка вылучыліся сотні выдатных знаткоў шпэраў, даючых цудоўныя ўзоры стаханавцаў работ. Імяны якіх ведае ўся наша рэспубліка.

Таварышы! Мара сляд Заходняй Беларусі аб зямлі ажыцшавалася. Волю партыі большэвіцкай зямля перадава тым, хто ёй прапуе. Сяляне заходніх абласцей БССР атрымаці памешчыцкую зямлю і

сельскагаспадарчы інвентар. Многія сяляне першую большэвіцкую вясну праводзяць аб'яднаўшыся ў калгасы.

Сотні хлопцаў і дзяўчат заходніх абласцей з вялікай запіўнаснасцю займаюцца ў стравных на месцы школах механікаў, і шпэр, у першыя веснавыя саўбы, паказваюць узоры стаханавцаў работ на сацыялістычных пашпых.

Таварышы! Арганізаваная рэспубліканская Дошка Пачота калгасцаў з'яўляецца яркім паказальнікам небывалага росту матэрыяльнага і культурнага добрабыту калгасна-сялянства Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Пад кіраўніцтвам нашай большэвіцкай партыі, яно заваявала сабе заможнае і культурнае жыццё. Сёння на Дошцы Пачота знаосяцца 6 калгасцаў: калгас імені Тальмана, Брагінскага раёна, калгас «Першае мая», Слуцкага раёна; калгас імені Валадарскага, Магілёўскага раёна, калгас «Чырвоны бераг», Аршанскага раёна; «Чырвоны гароднік», Мінскага раёна і імені БАВА, Любанскага раёна. Але няма сумнення ў тым, што 1940 год прынезе новыя, яшчэ больш значныя пошпехі калгасам рэспублікі, а гэта значыць, што яшчэ больш узрасце і колькасць гаспадарак, занесеных на Дошку Пачота.

Калгасы, занесеныя на рэспубліканскую Дошку Пачота, дабіліся сваіх поспехаў дзякуючы правільнай арганізацыі працы, шырокаму разгортванню сацыялістычнага саборніцтва. Тры з гэтых калгасцаў уаляюцца высокай чэспі. Імя ўзнагароджаны вышпайшай ўзнагародай Саюза — ордэнам Леніна.

Таварышы! Нама сумнення ў тым, што

калгасы нашай ордэнаснай рэспублікі правядуць веснавую саўбу арганізавана і ў самыя сцільныя тэрміны, што сялянства заходніх абласцей БССР пакажа спраўдзеныя ўзоры работ на вызваленай зямлі. Для гэтага ў нас ёць усе магчымасці. Парукай гэтаму з'яўляецца тое, што намі кіруе вялікая партыя Леніна — Сталіна і найвялікшы гэты чалавек таварыш Сталін.

Таварышы калгаснікі і калгасніцы, працоўныя сяляне заходніх абласцей! Дружнай работай на пашпых і выдатным прадэманстраваннем веснавай саўбы вырашчыце на роднай зямлі высокай сталінскай ўраджай! Калгаснікі і калгасніцы! Змагайцеся за сцільны тэрмін веснавай саўбы, за вышэйшы ўраджай! Умацоўвайце грамадскую гаспадарку калгасцаў!

Разгорнем шырокі сацыялістычнае саборніцтва ўсіх калгасцаў БССР за права быць занесенымі на рэспубліканскую Дошку Пачота!

Нахай жыгце заможнае і культурнае жыццё калгасцаў і калгасніцаў!

Нахай жыгце калгаснае сялянства Савецкага Саюза!

Нахай жыгце з'яднаны ў адной Савецкай дзяржаве беларускі народ!

Нахай жыгце арганізатар усіх нашых перамог — вялікая партыя Леніна — Сталіна!

Нахай жыгце вялікі правядор — наш ролні і любімы Сталін!

На заручэнню Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі большэвіцкай Беларусі і Савета Народных Камісароў Беларускай ССР аб'яўляю рэспубліканскую Дошку Пачота калгасцаў адкрытай.

Старшыні перадавых калгасцаў, занесеных на рэспубліканскую Дошку Пачота. На здымку ў Дошцы Пачота (злева направа): Грушпавіч — ордэнавоца, старшыня калгаса «Чырвоны агароднік», Мінскага раёна; Алісімаў — старшыня калгаса імені БАВА, Любанскага раёна; Карыкіна — ордэнавоца, старшыня калгаса імені Валадарскага, Магілёўскага раёна; Гурвіч — старшыня калгаса «Чырвоны бераг», Аршанскага раёна. Фото Я. Салавейчыка.

СЯЦЬ БЫСТРА І ДОБРАЯКАСНА

СТАРОВІН. Па раёну засеяна 1.210 гектараў зернавымі і 375 гектараў бульбай. Першае месца займае Чырвоноагродскі сельсавет. Калгас «Парыжская Комуна» поўнасцю закончыў саўбу зернавых — засеяна 127 гектараў. Зараз уся рабочая сіла пераклучана на пасадку бульбы. Закончана саўба зернавых і ў калгасе «Вызваленне Беларусі».

У большасці калгасцаў на саўбе працуюць званіц. У калгасе «Чырвоны пагранічнік», Доўгаўскага сельсавета, арганізавана сом званіц. Іны праабраці вялікую работу на збору ўгнаенняў, а зараз завяршаюць саўбу.

Аднак ёць калгасы, дзе званіцавыя сістэма працы не арганізавана. У калгасе імені Мянжынскага, Калатковіцкага сельсавета, было арганізавана 5 званіц. На іх не зварачалі ніякай увагі, не дапамагалі ім і, нарэшце, званіц спынілі сваю работу.

Вель вышпакі няправільнай арганізацыі работы званіц. У калгасе «Булаўніц», Сухамільскага сельсавета, пры размерка-

ванні і прымапававанні зямельных участкаў да званіц дапусцілі ўраўнілаўку. Да званіц № 2 прымапавалі такіх участкаў, як і да званіц № 3, тым, як рабочай сілы ў гэтым званіце значна больш. У рэзультат атрымавалася, што ў званіцах, дзе больш рабочай сілы, людзі ходзяць без работы, а ішыя званіц адстаюць.

Нельга сказаць, што ўсе калгасы раёна з першых-жа дзён праступілі да масавай саўбы. Некаторыя пашпыхы работы пачалі вельмі позва.

Ход саўбы паказаў, што ў раёце калгасцаў — «Чырвоны аратык», «Чырвоная Палана» — дапушчана разрыві паміж зорным і культурываным. У калгасе «XVII год Кастрычніка» культурывацыя не праводзіцца, дрэнана распрадоўваецца глеба, мелка зацэпваецца насенне. Саўба праводзіцца па запіжаным норкам. У калгасе «Ударнік» баранаванне праводзіцца лёгкімі борапамі, што не дае патрэбнага ефекту. Імя тут і барабшчы за захаванні вышпакі.

П. ЛОЖА.

У ЗВЯНЕ ОРДЭНАНОСЦА

МАГІЛЁЎ. (Нар. «Звязды»). Знатны ільновод калгаса «Чырвоны Сорнавец», Чорыўскага раёна, удзельнік Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўкі 1939 і 1940 гг., ордэнавоца Ошар Сіманаў пераляў металы работ на вырашчыванню ільну перадавыч ільноваваўч краіны.

Змагаючыся за 22 цнт. вышпакаснага ільновавалка з гектара, зьяно тав. Сіманаў у саставе 12 чалавек закончыла

саўбу ільну на плошчы 8 гектараў. Саўба праведзена на высокім агратэхнічным узроўні. Уся плошча была добра ўгноена. На кожны гектар высеяна па 2 цнт. ільнанасення. За 5 дзён да саўбы ільнанасенне пратручана.

Рыхтуючыся да Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўкі, тав. Сіманаў змагаецца за атрыманне 22 цнт. з гектара вышпакаснага ільновавалка.

Л. ВАЛОДЗІН.

ЧАЦВЕРТАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Спрэчкі па дакладу аб дзяржаўным бюджэце

Прамова дэпутата Гласава

Таварышы дэпутаты! У прадстаўленым бюджэце БССР на 1940 год яра выражаны велізарныя клопаты савецкай дзяржавы аб далейшым уздыме сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. Агульным аб'ём капіталаўкладанняў у сельскую гаспадарку Беларусі на 1940 год складае за лік бюджэта 90.157 тыс. рублёў. Гэта забеспечыць далейшы ўздым прадукцывых сіл і энергетычнай базы ў сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі.

Слаўнымі справамі і многімі перамогамі адзначан 1939 год у сельскай гаспадарцы Савецкай Беларусі. Сельская гаспадарка, наша калгаснае сялянства цэўрым поступам ідзе наперад, павялічваючы і павялічваючы багаччэ роднай Савецкай краіны, умацоўваючы яе сілу і магутнасць.

У мінулым годзе, не глядзячы на перспэктыўны кліматныя ўмовы, сотні калгасцаў, тысячы брыгад і званіц атрымалі больш высокі ўраджай, чым у 1938 годзе. Калгас імені Тальмана, Брагінскага раёна, калгас «Чырвоны бераг», Аршанскага раёна, калгас імені Валадарскага, Магілёўскага раёна, і многа іншых, прымаючы перадавую агратэхніку, зымалі штогод высокай ўраджай зямля, ільну, бульбы і іншых культур. Сотні і тысячы калгасцаў і перадавой сельскай гаспадаркі нашай квітнеючай Савецкай Беларусі дабіліся ў мінулым годзе паказальнікаў, даючых ім права прымаць ўдзел на Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўцы ў Маскве. Большасць удзельнікаў Усеаюнавай сельскагаспадарчай выстаўкі ў Маскве ў 1940 годзе павялічвалася супроць мінулага года ў тры разы.

Калгаснікі і калгасніцы ўсіх 9648 калгасцаў з самай звы разгарнулі сур'езную і кваліфікаваную работу, узятую на себе абавязальнасцю ў 1940 годзе значна павялічыць ураджайнасць калгасных пашпых, яшчэ больш развіць сацыялістычнае жыгаладоўчых, павышаючы яе прадукцывасць, і ўзяць у гэтым годзе ад зямлі ўсё, што толькі яна можа даць.

Таварышы дэпутаты! Прапоўнае сялянства заходніх абласцей Беларусі пасля з'яднання ўсяго беларускага народа ў адзіную маналітычную беларускую дзяржаву волю партыі большэвіцкай, волю вялікага Сталіна ажыцшывае невяную мару — яно атрымае лям, асёры, рэкі і, самае галоўнае, — савецкую ўладу.

У заходніх абласцях для аказання дапамогі сялянам у справе апрацоўкі атрыманы дакукочы савецкай уладзе зямлі арганізавана 101 МТС. Упершыню ў гэту вясну стаўляюць савецкія коні бараніць сялянскія пашпыхы. У заходніх абласцях Беларусі звыш 3000 перадавых сялян дабравольна аб'ядналіся ў сельскагаспадарчыя арыелі. Прапоўнае сялянства на клопаты большэвіцкай партыі аказвае арганізаваным правядзеннем першай савецкай вясны і дабачаю такога-ж рэбвіту сельскай гаспадаркі, як і ва ўсёй нашай Савецкай краіне.

Таварышы дэпутаты, я не сумняваюся ў тым, што прадстаўлены ўрадам БССР на зацверджанне Вярхоўнага Савета бюджэт сустрэне аднадушнае адабрэнне ўсяго нашага беларускага народа. Адначасова я хачу спыніцца на адным з важнейшых пытанняў, якое мае вялікае значэнне ў справе далейшага ўздыму сельскай гаспадаркі рэспублікі і, але, на маю думку, не зніжыю патрэбнага адрасавання ў прадстаўленым на зацверджанне бюджэце на 1940 год. Гэта пытанне аб дадатковых асігнаваннях на работу па асушэнню балот.

У Беларускай рэспубліцы балоты і забалочаныя мінеральныя зямлі займаюць звыш 30 проц. усёй тэрыторыі. Вялікая забалочанасць тэрыторыі на працягу многіх стагоддзяў з'яўлялася бичом беларускага сялянства. Яна служыла крыніцай бедзарожжа і напярэня сарот лёшпай і жыгелы страшных хвароб — каўтуна, малары, сібрэкай дзвы і іншых.

Царскі ўрад у 1878 годзе саставіў так званую заходнюю экспедыцыю па асушэнню шпешых балот. Гэта экспедыцыя займалася асушэннем ізмац буйных памешчыкаў і капітальна даслаўляўшы каналы для спляву леса дэспраміслюнаў з глыбінных раёнаў Палесся. Зямля-ж прапоўнага сялянства работай гэтай экспедыцыі

не закралася, а само сялянства не было ў слах правесці работу па асушэнню балот.

Пры савецкай уладзе работы па асушэнню і асваенню балот у Беларусі пры-

поўнае падтрыманне і адабрэнне сярэдніх і шырокіх мас калгаснікаў Савецкай Беларусі і рады іных абласцей і рэспублікі Савецкага Саюза.

ЦК партыі большэвіцкай Беларусі і Соўпарком адабрлі ініцыятыву калгаснікаў Любанскага раёна і прынялі па гэтаму пытанню спецыяльную пастанову.

Разгортаюцца-ж масавых работ калгасцаў на многіх буйных балотных масівах, асабліва ў палескіх раёнах, тармошца з прычыны асушэння воднапраўнікаў. Тут ракі вельмі забалочаны, зараслі, звышпты, цячэнне вады ў іх вельмі павольнае, а гарызонт воль усе час стаіць высокі. Такія рэкі сама забалочваюць зямлі. А работы па рэгуліраванню гэтых рэк калгасы не ўсёды могуць выканаць сваімі сіламі. Вось і прыкладу Даманавіцкі і Парыцкі раёны Палескай абласці. Калгаснікі гэтых раёнаў ужо некалькі год падрывалі стаячы пытанне аб асваенні 22 тыс. гектараў балот, размешчаных у басейне ракі Іпа. Для гэтага неабходна пашпыхіць, расчырыць і выпраіць самую раку Іпу працяжнасцю ў 132 км. 66 калгасцаў гэтых двух раёнаў узялі абавязальнасцю ўсе работы, звязаныя з асушэннем і асваеннем 22 тыс. гектараў балот, правесці сваімі сіламі і просіць дапамогі з боку дзяржавы сродкамі і экаватарамі для рэгуліравання ракі. І калі аказаць дапамогу калгаснікам у гэтай справе, то ў 1940—1941 годзе плошчы пахачі і сенажці павялічыцца ў гэтых калгасцах на 22 тыс. гектараў, а з гэтай плошчы калгасы дадаткова атрымаюць штогод прадукцыі: зернавых 360 тыс. пудоў, карэньняў кок-сагызга — 108 тыс. пудоў, насення кок-сагызга — 270 пудоў, каняцель-валяка — 23.500 пудоў, бульбы і гародніны — 306 тыс. пудоў, дугавога сена — 4200 тыс. пудоў.

Пагатоўе жыгелы ў гэтых калгасцах павялічыцца ў два разы і ў два-ж разы павялічыцца забеспечанасць жыгелы кармамі.

Калгасы ў гэтых раёнах ужо ў 1939 годзе праступілі па асушэнню гэтых балот. А нам, таварышы, неабходна ў выкананні гэтай работы аказаць дапамогу.

Другі прыклад. Калгаснікі 63-х калгасцаў Гомельскага, Брагінскага і Рачыцкага раёнаў рашылі асушыць 12.000 гектараў балот, размешчаных у Дняпра-Сожскай трохвугольніку, прычым гэту работу калгаснікі абавязаліся правесці за 20—25 дзён на месца будаўніцтва Валікага Феранскага канала імені таварыша Сталіна. Гэтым калгасам неабходна аказаць дапамогу на капітану галоўных мастраў каналаў экаватарамі.

Такое-ж становішча мы маем па Бабруйскаму, Асіпаўскаму, Васілевіцкаму і іншых раёнах рэспублікі.

Апрача гэтага, неабходна, каб у 1940 годзе па раду раёнаў — Камярынскаму, Брагінскаму, Хоміскаму, Калатковіцкаму, Петрыкоўскаму і іншых — былі праведзены даследча-праектыныя работы для мэты асушэння балот у 1941 годзе.

У мэтах больш шырокага развіцця мелірацыйных работ, аблегчэння працы калгаснікаў і дапамогі ім з боку дзяржавы я ўношу прапанову падтрымаць патрабаванне народнага камісара земляробства БССР дэпутата Крупені аб павелічэнні асігнаванняў на справу мелірацыі на 3 млн. рублёў.

Я ўпэўнен, што калгасы Савецкай Беларусі, падхвінны рамані XVIII з'езда большэвіцкай партыі, з вялікай энергіяй возьмуцца за справу мелірацыі, і наша рэспубліка атрымае сотні тысяч новых высокаўраджайных гектараў зямлі.

Указанні таварыша Сталіна, гістарычныя раішні XVIII з'езда партыі з'яўляюцца кваліфікаваным праграмай барацьбы за высокай ўраджай і далейшым уздым сацыялістычнай жыгаладоўчых, за яшчэ больш заможнае жыццё калгаснікаў.

Пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі большэвіцкай, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна калгаснае сялянства Савецкага Саюза ўноўна ідзе наперад, да зычучых вырпных камунізма.

Нахай жыгце партыя большэвіцкай! Нахай жыгце вялікі Сталін! (Апладысменты, ус прысутныя ўста-)

ЗА ВЫСОКІ ўРАДЖАЙ ГАРОДНІНЫ

Пачалася саўба аравых культур. Тысячы калгаснікаў рэспублікі змагаюцца за далейшы перамог сацыялістычнага земляробства, за высокай ўраджай, за багаччэ прадукцыі сельскай гаспадаркі. У гэтай барацьбе належная ўвага павінна быць удзелена развіццю гароднінства.

XVIII з'езд ВКЦ(б) у сваім рашэнні адзначыў неабходнасць стварэння вакол буйных прамысловых цэнтраў буйнага-гароднінчых і жыгаладоўчых баз, зьясабеспечылі-б гародні патрэбнымі прадуктамі і гароднінай. На пастансе гэтага рашэння СНК БССР прыняў канкрэтны план стварэння гародні-бульбяных баз вакол Мінска, Віцебска, Гомеля, Магілёва і іншых гарадоў і прамысловых цэнтраў БССР.

Згодна ўстаноўленага Соўпаркомом БССР плана, у раёнах указаных чатырох буйнейшых гарадоў БССР вясной гэтага года павінна быць засеяна 5.189 гектараў гароднінчых культур. Гэтая пасевная плошча дастаткова для таго, каб ужо ў гэтым годзе дабіцца рашуча перамогу ў слабаванні працоўных гароднінай. Пры атрыманні сярэдняга ўраджая ў 200 цнт. з гектара, гэта плошча можа даць на кожнага жыхара ўказаных гарадоў па 150 кілаграмаў гародніны.

Такім чынам, забеспечанне буйнейшых гарадоў БССР гароднінай залежыць ад выканання пасевнага плана і атрыманна ўраджая ад 180 да 200 цнт. з гектара.

Трэба сказаць, што ўраджай гародніны па калгасцах БССР лічыць найвышэйшым. Часткова гэта можа аб'ясніць не звысім сур'язнымі метааралагічнымі ўмовамі мінулых год, але галоўна прычына ў тым, што многія калгасы не праводзіць саўбы працэдурных агратэхнічных мера-

прыемстваў як у часе саўбы гароднінчых культур, так і па догляду за ўсходамі.

Пасев гароднінчых культур саўбам пачынаецца са значным сазнаннем і рэспавача на вельмі доўгі тэрмін. Не выконваюцца планы вывазкі арганічных угнаенняў. Замест 3—4 праполак, у большасці выпадкаў праводзіцца толькі адна, і значная плошча гароднінчых культур заглушпацца пугасвалем. Не праводзіцца паллі і іншыя агратэхнічныя мерапрыемствы. Усё гэта зніжае ўраджай, які за апошнія два год склаўся ўсяго 80—90 цнт. з гектара.

У нас ёць усе ўмовы і магчымасці рэзка павялічыць ураджай гародніны і гэтым значна палепшыць снабжэнне і гэтым значна палепшыць снабжэнне даходна калгасцаў і заможнасць калгаснікаў.

Аб велізарных неасарыстаных рэзервах і магчымасцях гаворыць пошпехі пераважных калгасцаў і стаханавцаў, паказваючых прыклады ўзорнай бара

ЗАРУБЖОМ

Военные дзєянн ў Нарвегіі

ГЕРМАЊСЬКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

БЕРЛІН, 4 мая. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе, што на поўнач ад Нарвіка адбылі першыя наступныя атакі.

Германскімі войскамі, прасоўваючыся з Трансхеіма на поўнач, аказваюць супраціўленне толькі нарвежскіх часці, бо ўзброеныя сілы заходніх дзяржаў пачынаюць ўжо раён Намсаа. Камандуючы нарвежскімі войскамі ў раёне Трансхеіма ў заадазе войскамі з жалем кастэтары, што заходні дзяржавы адкалікі з Намсаа свае войскі, не паярадаўшы яго.

Учора германскімі бомбардыроўшчыні патапілі англійскі лінейны карабель. 5 англійскіх самалётаў у ноч на 4 мая без поспеху атакавалі ў Паўночным моры германскае вартовае судно. Была збіта два нейтральскія самалёты.

АНГЛІЙСЬКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

ЛОНДАН, 3 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтар паведае, што акружэнне германскіх войск у Нарвіку прадаўжаецца.

На поўдні Нарвегіі германскія войскі, якія былі адкінуты назад у дзіне Дэстэрдален нарвежскімі войскамі, зараз зноў праоўваюцца ў паўночным напрамку. Міністэрства авіяцыі паведамляе, што ўчора англійскія ваенна-паветраныя сілы зрабілі пачаёк на вялікую дацкую авіа-

ФРАНЦУЗСЬКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

ПАРЫЖ, 3 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што ў ваенных дзєяннях у Нарвегіі заняты некалькі батальёнаў Французскіх альпійскіх стралякоў. Прыбываюць падмацаванні. Войскі саюзніцка сутыкнуліся з германскімі войскамі на ўсіх участках раёна Нарвіка.

АМЕРЫКАЊСЬКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

НЬЮ-ЁРК, 4 мая. (ТАСС). Карэспандэнт амерыканскага агенцтва Норт Амэрыкан Ньюспейперс альянс Олдрыдж паведамляе, што ён быў сведкам адступлення англ-французскіх войск з Намсаа. Адступленне, заяўляе Олдрыдж, было настолькі паспешным, што паданна аперцыя была праведзена днём. У выніку такога бегства англічане страцілі многа людзей. Германскія самалёты безупынна абстрэльвалі з кулямётаў і свідвалі бомбы на порт і горад. Англ-французскія войскі адступалі без усякага прыкрыцця, спяшаючыся кідаць зброю, ваеннае снаражэнне, тэлефоны, радыёўстаноўкі, паячывы кухні, вопратку, не змогшы ўсе гэтыя пагрузіць на судны.

ПРЫБЫЦЦЕ АНГЛА-ФРАНЦУЗСЬКАЊ ЭСКАДРЫ У АЛЕНСАНДРЬЮ

ЛОНДАН, 3 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтар паведамляе з Алэнсандры (Егіпет), што сёння там прыбыла англ-французская ваенна-марская эскадра.

ВЫСТУПЛЕННЕ ЧЭМБЕРЛЕНА ў ПАЛАЦЕ АБШЧЫН

ЛОНДАН, 3 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтар паведамляе, што ўчора ў палаце абшчыны з кароткай замай аб хоце ваенных дзєяннях у Нарвегіі выступіў прэм'ер англійскага ўрада Чэмберлен. У пачатку свайго выступлення Чэмберлен пашараўшы палату, што паколькі праоўванне саюзных войск у Нарвегіі яшчэ не закончылася ён і Чэрыль змогуць зрабіць надарважныя паведаманні на кошт гэтага толькі ў пачатку наступнага тыдня.

Чэмберлен заяўляў, што задача, паставіленая або затрыманне германскае праоўванне з поўдня — магчыма быць, магчыма, больш паспяхова выканаць у выніку захата Трансхеіма. «Не гледзячы на ўсю рызыкаванасць палобнага ролу аперцыі, пры ўмове, што немцы гаспадарылі ў краіне і мелі ў сваім распараджэнні ахвіны сучасны аэрадром на паўднёвым захад ад Нарвегіі — у Ставангэры, мы ўсё ж рашым пайсці на такую аперцыю. На поўначы ад Трансхеіма і ў Намсе 14 красавіка былі выслажаны марскія часці, за якімі зараз зробіцца высадка войск 16 і 18 красавіка. Некалькі дзєн пастам высадзіліся французскія альпійскія войскі.

Чэстна гэтах ці быстра праоўваюцца на Стэнгэра з тым, каб аказаць падтрыманне нарвежцам, якіх, як нам было вядома, трымаў ў сваіх руках гэты горад. На поўдні ад Трансхеіма 17 красавіка нашы марскія сілы выслажылі ў Онтальнесе, 18 і 19 красавіка там таксама высадзіліся нашы войскі. Гэтыя войскі праоўваюцца да важнага чыгуначнага вузла Дамбэ, а частка накіравалася на поўдзень на дапамогу нарвежцам, якіх аказвалі супраціўленне немцам у Літхэяме. Я не магу зараз паведамаць яшчэ-небудзь надарважныя бабў, якія мелі месца на абодзвух франтах з моманту, калі там выслажыліся войскі саюзніцка. Сілы саюзніцка ў гэтых раёнах сутыкнуліся з турэцкімі турнісманамі. Галоўная з гэтых турэцкіх заадачых у тым, што ўсе аэрадромы знаходзіліся ў руках праоўніка. У гэтых умовах некалькі дзєн таму назад стала ясна, што ў выніку германскай перавагі ў паветры нематкіма вытрузіць на бераг артылерыю і танкі, якія былі-б неабходны, каб даць магчыма нашым войскам утрымаць пачаёк вярата з поўдня.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОУ.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЦЭЊТРАЛЬНАГА ўПРАўЛЕННЯ НАРОДНА-ГАСПАДАРЧАГА ўЧОТА ДЗЯРЖПЛАНА СССР АБ ДАЊНХ УСЕСАЮЗНАГА ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬЊІЦВА 1939 ГОДА

У выніку вывучэння матэрыялаў Усесаюзнага перапісу насельніцтва 1939 года, Цэнтральнае Упраўленне Народна-Гаспадарчага ўчота Дзяржплана СССР атрымала характарыстыку састава насельніцтва Саюза ССР па станау на 17 студзеня 1939 года па ўзросце, пісьменнасці, адукацыі, нацыянальнасці і грамадскіх груп у адносінах 169.519.127 чалавек з агульнага ліку 170.467.186 чалавек. Не закончаны яшчэ шалкі матэрыялаў па раёнах Крайняй Паўначы, дзе перапіс праводзіўся ў больш позні тэрмін.

5. Узровень адукацыі насельніцтва Саюза ССР па саюзных рэспубліках па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 4 columns: Саюзныя рэспублікі, Лік асоб, маючых асвету (Сярэднюю, Вышэйшую), На 1000 чалавек насельніцтва прыходзіцца (Сярэдняе, Вышэйшае).

6. Нацыянальны састаў насельніцтва Саюза ССР па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 5 columns: Найбольш шматлікія нацыянальнасці, Лік асоб (з сем'ямі), У працэнтах да ўсяго, Найбольш шматлікія нацыянальнасці, Лік асоб (з сем'ямі), У працэнтах да ўсяго.

7. Насельніцтва Саюза ССР (з сем'ямі) па грамадскіх групх па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 3 columns: Грамадскія групы, Лік асоб (з сем'ямі), У працэнтах да ўсяго.

Цэнтральнае Упраўленне народна-гаспадарчага ўчота Дзяржплана СССР

1. Узросны састаў насельніцтва Саюза ССР па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 5 columns: Узросныя групы, Лік асоб, У працэнтах да ўсяго, Узросныя групы, Лік асоб, У працэнтах да ўсяго.

2. Пісьменнасць насельніцтва Саюза ССР ва ўзросце ад 9 год і старэй па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 3 columns: У тым ліку (Ва ўзросце ад 9 год і старэй, Ва ўзросце 9-19 год, Ва ўзросце 50 год і старэй), Мужчыны, Жанчыны, Усяго.

3. Пісьменнасць насельніцтва Саюза ССР ва ўзросце ад 9 год і старэй па саюзных рэспубліках па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 4 columns: Саюзныя рэспублікі, Процент пісьменных на ўзросце ад 9 год і старэй (На 17 снежня 1936 г., На 17 студзеня 1939 г.), Мужчыны, Жанчыны, Усяго.

4. Узровень адукацыі насельніцтва Саюза ССР па перапісу 1939 года

(без Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі)

Table with 5 columns: Узросныя групы, Лік асоб, маючых асвету (Сярэднюю, Вышэйшую), Мужчыны, Жанчыны, Усяго.

ДЗЯРЖАЊНЫ ТЭАТР МУЗЫКАЛЬНАЯ КАМЕДЫ ВССР (памяць Дзяржартэатра) 5 мал прэм'єра «ВЗАЙМНАЯ ЛЮБОВ»

Advertisement for 'ЗАГАТАЎЛЯЙЦЕ' (Lignite, Lignite, and Lignite) for the fur and leather industry. Includes an illustration of a person working with a tool.

Advertisement for the Institute of Language and Literature of the USSR Academy of Sciences. Focuses on the 'НАВУКОВУЮ КАЊФЕРЭЊЦЫЮ' (Scientific Conference).

Advertisement for the Grodno Technical School (Гродзенскі Кааператыўны Тэхнікум). Focuses on 'аб'ўляе П Р Ы Ё М курсантаў' (training of students).

Advertisement for the 'УРАЧЫСТАЕ ЖАЛОБНАЕ ПАСАДЖЭЊНЕ' (Official Complaint Procedure) of the USSR Academy of Sciences.

Advertisement for 'ДЗЯРЖСТРАХ СССР' (USSR State Insurance). Focuses on 'ДАБРАЎОЛЬНАЕ СТРАХАЊАННЕ МАЕМАСЦІ ўСТАНОЎ' (Voluntary insurance of enterprises).

ДРУКАРНІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» патрабуюцца: РАБОЧЫЯ ПА ДВАРУ, РАБОТНІКІ ПАЖАРНА-ВАРТАЎАЯ АХОВЫ.

МАЙСТАРЫНІ АКАДЭМІ НАВУК ВССР патрабуюцца: ТОКАР-СПЕСАР І СПЕСАР-ІНСТРУМЕНТАЛЬШЧЫК.

БЕЛАРУСКАЯ ВАЭ «ОПТМЕТІЗ» патрабуюцца: ТАВАРАВЕДЦЫ, ЭКАНАМІСТЫ ПА ўЧОТУ, СТАТЫСТЫ, УЧОБНЫКІ, ЮРЫСКОНСУЛЬТ НА сумяшчэнні І БІРАЖНІК СПРАў.